

Slovenský jazyk a literatúra

Každé maturitné zadanie obsahuje dve úlohy a súvisiace východiskové texty. Prvá úloha obsahuje učivo zo slovenského jazyka. Druhá úloha obsahuje učivo z literatúry.

Charakteristika maturitných zadaní

Úloha č. 1 – Úloha je zameraná tak, aby žiak pri odpovedi prejavil pripravenosť komunikovať v štátnom jazyku, schopnosť jazykovo, kompozične a štylisticky analyzovať a interpretovať text a znalosť teoretického systému slovenského jazyka v rozsahu určenom katalógom cieľových požiadaviek a vzdelávacím štandardom. Zároveň má žiak preukázať schopnosť pohotovo reagovať na podnety, argumentovať a kriticky hodnotiť text; uplatňuje sa forma dialógu s členmi predmetovej maturitnej komisie.

Úloha č. 2 – Úloha je zameraná na schopnosť analyzovať, interpretovať a esteticky hodnotiť umelecký text a pritom uplatňovať vedomosti z literárnej teórie a literárnej histórie; uplatňuje sa forma dialógu s členmi predmetovej maturitnej komisie.

Všeobecné pomôcky

Krátky slovník slovenského jazyka
Synonymický slovník slovenčiny
Pravidlá slovenského pravopisu

Hodnotenie

- Predmetová maturitná komisia hodnotí obsahovú kvalitu a úroveň jazykovej kultúry, t. j. jazykovú a gramatickú správnosť odpovede, rozsah slovnej zásoby, štylistickú pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti.
- Každá úloha maturitného zadania sa hodnotí stupňom prospechu 1 až 5.
- Váha hodnotenia jednotlivých úloh je 1:1. Pri výpočte prospechu sa použije vzorec

$$z = \frac{z_1 + z_2}{2},$$

pričom z je po zaokrúhlení výsledný stupeň prospechu, z_1 je stupeň prospechu za úlohu č. 1 a z_2 je stupeň prospechu za úlohu č. 2.

Maturitné zadania z predmetu slovenský jazyk a literatúra

Zadanie 1

Úloha č. 1 **Komunikácia (verbálna, neverbálna, devalvujúca)**

Úloha č. 2 **Epická poézia – sylabický veršový systém**

H. Gavlovič: Hle, človek opilý – žádnemu nemilý

S. Chalupka: Mor ho!

Zadanie 2

Úloha č. 1 **Spôsoby tvorenia slov**

Úloha č. 2 **Epická poézia – sylabický veršový systém**

J. Botto: Smrt' Jánošíkova

J. Král': Zakliata panna vo Váhu a divný Janko

Zadanie 3

Úloha č. 1 **Diakritické a interpunkčné znamienka**

Úloha č. 2 **Lyrická poézia – sylabicko-tonický veršový systém**

S. H. Vajanský: Povedomie

P. O. Hviezdoslav: Zuzanka Hraškovie

Zadanie 4

Úloha č. 1 **Opis, druhy opisu**

Úloha č. 2 **Krátka epická próza – poviedka, nespoľahlivý rozprávač**

M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie

J. G. Tajovský: Maco Mlieč

Zadanie 5

Úloha č. 1 **Slohové postupy a slohové útvary**

Úloha č. 2 **Krátka epická próza – novela, nespoľahlivý rozprávač**

B. S. Timrava: Ťapákovci

Zadanie 6

Úloha č. 1 **Úvaha - znaky**

Úloha č. 2 **Veľká epická próza – román; pásmo rozprávača, pásmo postáv**

E. M. Remarque: Na západe nič nové

M. Kukučín: Dom v stráni

Zadanie 7

Úloha č. 1 **Vety podľa obsahu, zloženia a členitosti**

Úloha č. 2 **Veľká epická próza – román; rozdiely medzi poviedkou, románom, novelou**

H. de Balzac: Otec Goriot

M. Kukučín: Dom v stráni

Zadanie 8

Úloha č. 1 **Slovné druhy, gramatické kategórie**

Úloha č. 2 **Lyrická poézia – štylizácia, čistá lyrika (symbol, epiteton, sonet, óda)**

I. Krasko: Zmráka sa ...

P. O. Hviezdoslav: Krvavé sonety

Zadanie 9

Úloha č. 1 **Systém slovenských hlások**

Úloha č. 2 **Lyrická poézia – druhy lyriky, spoločenská a ľúbostná lyrika**

I. Krasko: Otcova roľa

A. Sládkovič: Marína

Zadanie 10

Úloha č. 1 **Klasifikácia slovanských jazykov, rozdiely medzi češtinou a slovenčinou**

Úloha č. 2 **Epická poézia – časomerný veršový systém**

J. Hollý: Svatopluk

J. Kollár: Slávy dcéra

Zadanie 11

Úloha č. 1 **Systém národného jazyka**

Úloha č. 2 **Krátka epická próza – vnútorný monológ**

M. Urban: Drevený chlieb

R. Rolland: Peter a Lucia

Zadanie 12

Úloha č. 1 **Rečnícky štýl; verbálne a neverbálne výrazové prostriedky**

Úloha č. 2 **Dramatická literatúra – všeobecné znaky, základné pojmy**

W. Shakespeare: Hamlet

J. G. Tajovský: Statky - zmätky

Zadanie 13

Úloha č. 1 **Charakteristika – druhy; charakterový typ postavy**

Úloha č. 2 **Dramatická literatúra – komická dráma, inscenačné formy divadelných hier**

J. Palárik: Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch

J. B. P. Molière: Lakomec

Zadanie 14

Úloha č. 1 **Štruktúrovaný a beletrizovaný životopis**

Úloha č. 2 **Veľká epická próza – druhy románu, psychologický román**

J. C. Hronský: Jozef Mak

E. M. Remarque: Na západe nič nového

Zadanie 15

Úloha č. 1 **Súvetie – charakteristika, delenie**

Úloha č. 2 **Veľká epická próza – sociálny román**

M. Urban: Živý bič

M. Kukučín: Dom v stráni

Zadanie 16

Úloha č. 1 **Vetné členy**

Úloha č. 2 **Veľká epická próza – reťazový kompozičný postup**

M. Figuli: Tri gaštanové kone

D. Chrobák: Drak sa vracia

Zadanie 17

Úloha č. 1 **Prozodické javy**

Úloha č. 2 **Lyrická poézia – reflexívna a duchovná lyrika**

J. Smrek: Balada čerešňových kvetov

R. Dilong: O božom pevcovi

Zadanie 18

Úloha č. 1 **Vývin spisovného jazyka od 9. st. po súčasnosť**

Úloha č. 2 **Lyrická poézia – automatický text, pásmo, optická báseň, kaligram**

R. Fabry: Pokazený písací stroj

G. Apollinaire: Pásmo

Zadanie 19

Úloha č. 1 **Slovníky – druhy. Kodifikačné príručky**

Úloha č. 2 **Netradičná epická próza – prúd autorovho vedomia**

D. Dušek: Pes

Zadanie 20

Úloha č. 1 **Systém slovnej zásoby jazyka**

Úloha č. 2 **Veľká epická próza – retrospektívny kompozičný postup**

A. Bednár: Kolíska

L. Mňačko: Ako chutí moc

J. D. Salinger: Kto chytá v žite

Zadanie 21

Úloha č. 1 **Zdroje získavania informácií, spôsoby spracovania informácií**

Úloha č. 2 **Dramatická literatúra – tragická dráma**

Sofokles: Antigona

W. Shakespeare: Hamlet

Zadanie 22

Úloha č. 1 **Ortoepia, ortografia**

Úloha č. 2 **Súčasná lyrická poézia, populárna pieseň**

M. Válek: Jablko

M. Rúfus: Zvony detstva

J. Urban: Voda čo ma drží nad vodou

Zadanie 23

Úloha č. 1 **Propaganda, propagácia, agitácia, dezinformácia**

Úloha č. 2 **Súčasná epická próza - postmoderna**

S. Tatarka: Démon súhlasu

D. Mitana: Psie dni

Zadanie 24

Úloha č. 1 **Postupy logického myslenia**

Úloha č. 2 **Súčasná epická próza – fantastická a sci-fi próza, detektívny román**

J. Verne: Cesta na Mesiac

J. K. Rowlingová: Harry Potter a Kameň mudrcov

R. Chandler: Dáma v jazere

Zadanie 25

Úloha č. 1 **Zvuková a grafická stránka jazyka**

Úloha č. 2 **Dramatická literatúra– absurdná dráma**

S. Beckett: Čakanie na Godotta

M. Lasica – J. Satinský: Soirée

Zadanie 26

Úloha č. 1 **Jazyk a reč. Funkcie jazyka**

Úloha č. 2 **Antická literatúra, stredoveká (kresťanská a rytierska) literatúra, literatúra v období Veľkej Moravy**

Sofokles: Antigona

Život Konštantína - Obhajoba slovienskeho jazyka

Zadanie 27

Úloha č. 1 **Fázy tvorenia rečnickeho prejavu**

Úloha č. 2 **Renesančná, baroková a klasicistická literatúra**

W. Shakespeare: Hamlet

H. Gavlovič: Hle človek opilý – žádnemu nemilý

J. Hollý: Svatopluk

J. Kollár: Slávy dcéra

Zadanie 28

Úloha č. 1 **Voľná a presná citácia, parafráza**

Úloha č. 2 **Romantická a realistická literatúra**

- J. Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko
- J. Botto: Smrť Jánošíkova
- H. de Balzac: Otec Goriot
- M. Kukučín: Keď báčik z Chochoľova umrie
- J. G. Tajovský: Maco Mlieč
- B. S. Timrava: Ťapákovci

Zadanie 29

Úloha č. 1 **Umelecký štýl**

Úloha č. 2 **Literárna moderna a avantgarda**

- I. Krasko: Zmráka sa...
- G. Apollinaire: Pásmo
- J. C. Hronský: Jozef Mak
- D. Chrobák: Drak sa vracia

Zadanie 30

Úloha č. 1 **Administratívny štýl**

Úloha č. 2 **Povojnové obdobie naratívnej a intencionálnej prózy; svetová a slovenská literatúra po roku 1945**

- J. D. Salinger: Kto chytá v žite
- S. Beckett: Čakanie na Godota
- A. Bednár: Kolíska
- D. Dušek: Pes